

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n.o.
v Bratislave
Bakalársky študijný program: Sociálna práca

Kompetencie, Vedomosti, Zručnosti

KOMPETENCIE

Študenti bakalárskeho študijného programu Sociálna práca na VŠZaSP sv. Alžbety, n.o. získavajú právomoci asistovať pri vykonávaní odborných činností, ako napr. pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov klientov, ovládajú konanie vo veciach sociálnych služieb a sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately. Sú orientovaní v gesčnej organizácii orgánov verejnej správy (štátnej správy a samosprávy) a poznajú ich kompetencie v oblasti sociálnej ochrany, prevencie a intervencie. Budúci asistenti sociálnej práce disponujú kultivačno-komunikačnými kompetenciami najmä v oblasti sociálnej komunikácie a ovládajú proces selfkonceptu. Dokážu riešiť kompetentne interpersonálne konfliktné situácie. Pri vykonávaní svojich právomocí presadzujú etické a morálne normy. Učia sa vytvárať kreatívnu pracovnú klímu s implementovaním inovatívnych prvkov. Reflektujú na kultúrne rozdiely v sociálnej kognícii a uplatňujú holistický štýl myslenia. Z osobnostných kvalít presadzujú situačné determinanty prosociálneho správania. Trénujú vedenie diskusií na odbornej úrovni, schopnosť udržiavať kontakt s vývojom vo vednom odbore sociálna práca na úrovni získaných vedomostí vo vysokoškolskom vzdelaní I. stupňa.

Medzi kľúčové kompetencie študenta bakalárskeho študijného programu patria:

- „schopnosť komunikovať a kooperovať – schopnosť vedome komunikovať a aktívne tvorivým spôsobom prispievať v skupinových procesoch,
- kreatívne riešiť problémy – schopnosť poznávať problémy a zodpovedajúcim spôsobom ich tvorivo riešiť,
- samostatnosť a výkonnosť – schopnosť samostatne plánovať, realizovať a kontrolovať priebeh práce a jej výsledky,
- schopnosť prijať zodpovednosť – schopnosť prijať v primeranom rámci spoluzodpovednosť,
- schopnosť premýšľať a učiť sa – schopnosť ďalej rozvíjať proces vlastného učenia a myslieť v súvislostiach a systémovo,
- schopnosť zdôvodňovať a hodnotiť – schopnosť vecne posudzovať a kriticky hodnotiť vlastné, spoločné a cudzie spôsoby práce a výsledky.

Vymenované kompetencie nestoja nezávisle vedľa seba, ale navzájom sa prelínajú a dopĺňajú. Za základ kompetencie považujeme teda aj ďalej uvedené vedomosti a zručnosti, nadstavbovú časť tvoria postoje a hodnoty, ktoré sú ovplyvňované osobnosťou konkrétneho jednotlivca, sociálnym prostredím, v ktorom žije a ďalšími podmieňujúcimi vplyvmi. Na jednotlivé súčasti kompetencie sa zameriame podrobnejšie a to vo vzťahu k profesijným aktivitám, ktoré realizuje budúci sociálny pracovník. Vo vzťahu k profesijným aktivitám asistentov sociálnej práce ide predovšetkým o vedomosti, ktoré sa týkajú zaobchádzania s informáciami pri riešení problémov. To znamená vedieť identifikovať osobné a sociálne problémy a negatívne vplyvy prostredia na jednotlivca, rodinu, skupinu, schopnosť

pomenovať jednotlivé fenomény, udalosti, usporiadať ich podľa určitých hľadísk, rozpoznať ich vzájomné súvislosti, vedieť postihnúť zákonitosti ich výskytu, robiť prognózy.

VEDOMOSTI

Jednotlivé predmety študijného programu Sociálna práca na VŠZaSP sv. Alžbety, n.o. v Bratislave učia budúcich asistentov sociálnej práce vedomostiam z vedných odborov, ktoré dopĺňajú ich poznatky pri poskytovaní sociálnej pomoci podľa druhu, ako napr. adiktológia, misiológia, sociálna psychiatria, sociálna antropológia, praktická spiritualita a iné... Budúci asistent sociálnej práce dokáže špecifikovať poskytovanie vhodnej sociálnej pomoci napr. v oblasti sociálnych služieb podľa ich vymedzenia, ďalej podľa druhu, rozsahu, a formy u verejných a neverejných poskytovateľov. Vie posúdiť povahu problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, vie poskytnúť základné informácie o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Ovláda pojmový a kategoriálny aparát sociálnej práce v spojitosti a v nadväznosti na interdisciplinárne vedné odbory, ktoré sú pre sociálnu prácu neodmysliteľnou súčasťou jej kurikula. Ide najmä o vedné odbory filozofia, etika, axiológia, psychológia, biológia človeka, pedagogika - najmä aplikovaná, sociológia. Na úrovni asistenta sociálnej práce ovláda základy práva, filozofiu vybraných zákonov (právo sociálneho zabezpečenia, pracovné právo, rodinné právo, občianske právo, správne právo, sociálno-právna ochrana detí a sociálna kuratela).

Dokáže poskytovať základné poradenstvo (poradenská činnosť prvého kontaktu) v oblasti podpory rodiny s deťmi, riešenia krízovej a včasnej intervencie aj prostredníctvom telekomunikačných prostriedkov. Špecifikuje a odporúča napr. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie jednotlivca z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu, alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

Získava vedomosti v oblasti opatrení na odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu dieťaťa a plnoletej fyzickej osoby a vie poskytnúť pomoc v závislosti od závažnosti poruchy a situácie, v ktorej sa nachádza dieťa alebo plnoletá fyzická osoba. Má dostatok vedomostí na orientáciu v súbore opatrení na zabezpečenie ochrany dieťaťa, výchovy a všestranného vývinu dieťaťa v jeho prirodzenom rodinnom prostredí, ako aj náhradnom prostredí dieťaťa, ktoré nemôže byť vychovávané vo vlastnej rodine. Študent bakalárskeho štúdia sa učí základným (úvodným) metódam sociálnej práce aj pri poskytovaní sociálnych služieb v skupine a komunitne (prvky skupinovej a komunitnej sociálnej práce). Vykonáva asistenciu pri komunitnej rehabilitácii, zabezpečuje spoluprácu komunit, pod ktorými sú z hľadiska sociálnej práce chápané najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Usmerňujú aktivity členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva.

Počas štúdia v rámci odbornej praxe asistuje pri zostavovaní komunitného plánu pre obec, mesto, ako aj v zostavovaní preventívnych a resocializačných programov. Ovláda možné riziká sociálnych intervencií. Ovláda tvorbu, spravovanie a archivovanie riadenej dokumentácie prijímateľa sociálnych služieb so zachovaním ochrany osobných údajov. Podieľa sa na vypracovaní individuálneho plánu prijímateľa sociálnych služieb a spolupracuje na jeho reidiagnostikovaní s ohľadom na komplexné posudky o stupni odkázanosti jednotlivca (Barthelovej index). Disponuje schopnosťami v oblasti sociálnej rehabilitácie, rozvoji pracovných zručností prijímateľa sociálnych služieb. V prípade potreby sprostredkováva tlmočenie a osobnú asistenciu. Akékoľvek vykonávanie odborných činností podriaďuje podmienkam kvality podľa zákonných štandardov a kritérií.

ZRUČNOSTI

Frekventant študijného programu I. stupňa (bakalár) vysokoškolského vzdelávania má vedomosti, ktoré ho oprávňujú vykonávať odborné zručnosti na úrovni asistenta sociálnej práce. V prípade zručností sa jedná o spôsobilosť reagovať v určitej situácii, vedieť poskytnúť informáciu, radu, usmernenie klientovi, riešiť jeho sociálny problém. Pre profesiu sociálneho pracovníka je jedným z významných cieľov budovanie žiaducich postojov. Jeho hodnotiace dimenzie tvoria priesečník, na ktorom sa sociálny pracovník rozhoduje, aká je konkrétna situácia klienta a či je ochotný a schopný poskytnúť klientovi pomoc, či dokáže problém vidieť z perspektívy klienta. Vzhľadom na charakter sociálnej práce je profesionálny výkon bezpodmienečne viazaný na dodržiavanie nevyhnutných etických zásad v konkrétnom konaní a činnosti sociálneho pracovníka čo súvisí s hodnotami a hodnotovým systémom sociálneho pracovníka.

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n.o. v Bratislave

Magisterský študijný program: Sociálna práca

Kompetencie, Vedomosti, Zručnosti

KOMPETENCIE

Študenti študijného programu Sociálna práca v II. stupni vysokoškolského vzdelávania na VŠZaSP sv. Alžbety, n.o. v Bratislave majú vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré ich oprávňujú riadiť, rozhodovať, kontrolovať a evalvovať, rozvíjať a inovovať systémy sociálnej pomoci, druhy sociálnych služieb, odborných a špecializovaných činností vykonávaných na úrovni sociálneho pracovníka. Ako asistenti sociálnej práce pracujúci s rôznymi cieľovými skupinami sociálnej práce využívajú špecifické profesijné kompetencie. Z existujúcich špecifických druhov profesijných kompetencií získavajú počas štúdia právomoci napr. v tzv. rozlišujúcich kompetenciách, interpersonálnych kompetenciách, tímových kompetenciách, funkčných kompetenciách a najmä kompetenciách orientovaných na osoby, ktoré predstavujú spôsobilosti, v ktorých je akcent položený na komunikáciu, interakciu, kooperáciu, či vyjednávanie s inými osobami. V kontexte profilovania profesijných kompetencií sociálnych pracovníkov VŠZaSP sv. Alžbety, n.o. v Bratislave vo vzťahu k cieľovým skupinám sociálnej práce môžeme k najčastejšie používaným klasifikačným kritériám týchto cieľových skupín zaradiť zdravotný stav, vek, sociálny status, normalitu, či marginalizáciu. Aplikáciou týchto, ako aj iných kritérií, môžeme vymedziť základné cieľové skupiny sociálnej práce našich študentov, ku ktorým zaraďujeme ľudí na úteku, občanov so zdravotným postihnutím, rodinu, seniorov, nezamestnaných občanov, ľudí v hmotnej núdzi, ľudí bez prístrešia, osoby počas a po výkone trestu odňatia slobody, užívateľov drog a drogovu závislých, etnické a iné minority.

VEDOMOSTI

Na základe štúdia na VŠZaSP sv. Alžbety, n.o. v Bratislave získavajú frekventanti študijného programu Sociálna práca vedomosti na poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva v oblasti sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, sociálnych služieb, zamestnanosti a ďalších oblastí sociálnej práce. Ovládajú zásady integračnej a migračnej politiky a participuje na ich tvorbe. Tvoria a hodnotia špecializované programy primárnej, sekundárnej a terciárnej prevencie a resocializácie drogových a iných závislostí, analyzujú a tvoria stratégie na celoštátnej a regionálnej úrovni, koordinujú činnosti multiprofesionálneho tímu pre oblasť závislostí a iných sociálnopatologických javov. Asistent sociálnej práce absolvuje počas magisterského štúdia predmety, na základe ktorých má vedomosti v projektovaní a programovaní sociálnych projektov. Budúci sociálny pracovník sa učí ovládať vybrané sociálno-ekonomické teórie, ktoré ovplyvňujú resp. súvisia s rozvojom sociálnej práce a sú podnetom k vzniku nových sociálnych služieb ako aj nových metód sociálnej ochrany. Budúci sociálny pracovník má vedomosti z procesov mikroekonómie a makroekonómie.

Počas magisterského štúdia sa učí zisťovať rozdiely medzi ekonomickými teóriami a ekonomikou, teda reálnou aplikačnou činnosťou. Disponuje vedomosťami o východiskových prvkoch ekonomických činností, ktorých základom je uspokojovanie potrieb človeka. Učí sa ovládať základné princípy hospodárenia a prerozdelenia zdrojov, či už v podobe materiálnych alebo nemateriálnych statkov, ako produktov ľudskej činnosti. Získava potrebné právne vedomosti a ovláda legislatívu v oblasti sociálnej ekonomiky a disponuje schopnosťami v zakladaní sociálnych podnikov ako nástroja znižovania nezamestnanosti znevýhodnených občanov.

Na základe štúdia jednotlivých predmetov ovláda aktívne a pasívne nástroje politiky trhu práce, zákonitosti trhu, pozná dôvody zosúladzovania environmentálnej a sociálnej trhovej regulácie, mechanizmy konkurencieschopnosti z rôznych pohľadov, zákonitosti vývoja trhového kapitálu a jeho vplyvu napr. na dôchodkový systém a ostatné systémy sociálnej ochrany obyvateľstva krajiny. Takýto študent sociálnej práce ovláda dôležité ekonomické a sociálne dimenzie a udržiavanie rovnováhy medzi nimi. Disponuje vedomosťami o pojme chudoba z hľadiska indikačných, interpretačných a výkladových schém (absolútna, subjektívna, relatívna, medzigeneračná, priestorová a pod.). Disponuje vedomosťami z oblasti integračných procesov EÚ z hľadiska negatívnych a pozitívnych vplyvov na vývoj verejných politík najmä v nasledovných participatívnych oblastiach (sociálna, zdravotnícka, environmentálna, kultúrna, vzdelávacia, hospodárska a pod.) Je zorientovaný vo vonkajších politických vzťahoch a vplyve globalizácie na vývoj trhu a domácej ekonomiky a socializačných procesov. Podporuje vhodnú a primeranú participáciu občianskej spoločnosti v rámci spolupráce štátu s mimovládny sektorom.

ZRUČNOSTI

Štúdiom jednotlivých predmetov študijného programu Sociálna práca na VŠZaSP sv. Alžbety, n.o. v Bratislave, získavajú študenti zručnosť rozlíšiť poradenské jednotlivé metódy a techniky. Tvoria koncepčné, metodické a analytické materiály v oblasti sociálnej práce, v zariadeniach sociálnych služieb alebo v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ako aj v iných odvetvových inštitúciách, v ktorých má sociálna práca svoj status (zdravotnícke zariadenia, zariadenia na výkon trestu a odňatia slobody, azylové a integračné strediská a pod.). Vedia aplikovať právne normy v oblasti zdravotníckeho, azylového trestného práva ako aj práva sociálneho, zabezpečenia, pracovného, rodinného, občianskeho a správneho.

Budúci sociálny pracovník získava po absolvovaní magisterského štúdia na VŠZaSP sv. Alžbety, n.o. v Bratislave zručnosti aplikovať teóriu sieťovania v oblasti sociálnej ochrany a vie vyhodnocovať jej účinnosť, efektívnosť a vplyv na sociálny rozvoj spoločnosti. Takýto sociálny pracovník disponuje manažérskymi zručnosťami a vie aplikovať v praxi teóriu manažmentu a jej hlavných procesov (vedenie, organizovanie, plánovanie, kontrola). Využíva metódy neformálneho vzdelávania na pracovisku (OJT on the job training) ako je koučing, counselling, mentoring controlling, supervízia, ktoré prehlbujú kvalitu odborných a špecializovaných činností v sociálnej práci a súčasne eliminujú vznik možných rizikových faktorov. Ovláda a vie aplikovať zásady personálneho manažmentu ako subsystému rozvoja ľudských zdrojov. Má praktické skúsenosti v monologickej a dialogickej prezentácii. V praxi využíva komplexné zručnosti medziludskej komunikácie. Vie zaujať konštruktívne argumentačné postoje s využitím prvkov reflektívneho a reflexívneho myslenia k vývojovým tendenciám sociálnej práce a jej prienikovým oblastiam. Má zručnosti a vedomosti v kolektívnom vyjednávaní a ovláda problematiku Hospodárskej a sociálnej rady SR a rozumie princípom tripartity. Sociálny pracovník presadzuje a uplatňuje v praxi Národný program kvality SR. Sociálny pracovník využíva informačno-komunikačné technológie na prezentáciu sociálnej práce v

médiách. Ovláda procesy, metódy a prostriedky online marketingu služieb, ako nemateriálnych produktov ľudskej činnosti. Sociálny pracovník neustále uplatňuje zásady vedeckého myslenia, ovláda metódy a techniky výskumu a je kompetentný interpretovať získané dáta v súlade s ochranou osobných údajov.